

5.SINIF 3. ÜNİTE ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

SOSYAL BİLGİLER

Bu kitapçık BALIKESİR Ölçme Değerlendirme Merkezi
tarafından hazırlanmıştır.

1. Yükselti basamaklarına göre yeryüzü şekillerinin dağılışını gösteren haritalara fiziki harita denir.

Türkiye fiziki haritasını inceleyen bir öğrencinin yapmış olduğu yorumlardan hangisi yanlıştır?

- A) Türkiye'de batıdan doğuya doğru gidildikçe yükseklik artar.
 - B) Doğu Anadolu Bölgesi'nde yol yapım maliyetleri yüksek olur.
 - C) Sanayileşmenin en fazla olduğu yer Marmara Bölgesidir.
 - D) Yükseltinin en az olduğu yer Marmara Bölgesidir.
2. Merhaba Arkadaşlar! Ben Ali. Adana'da yaşıyorum. Adana'nın Akdeniz'e kıyısı vardır. Adana ve çevresinde dağlar kıyıya paralel uzanır. Kıyıda iç kesimlere doğru gidildikçe yükselti artar. Adana, kıyı kesimler hariç genelde dağlıktır. Yaşadığım çevrede sıradağ halinde uzanan Toros Dağları yer alır. Seyhan ve Ceyhan Nehirlerinin oluşturduğu Çukurova, Türkiye'nin en büyük delta ovasıdır. Seyhan, Ceyhan, Göksu ve Asi Nehirleri yaşadığım çevreye yakındır. İskenderun ve Mersin Körfezlerinde ülkemizin önemli ticaret limanları kurulmuştur.

Verilen bilgiye göre; Ali'nin yaşadığı bölge ile ilgili yapılan yorumlardan hangisi yanlıştır?

- A) Dağlar doğu batı yönünde uzanmaktadır.
- B) İç kesimlere doğru gidildikçe renkler koyulaşır.
- C) Deniz ticaretinde önemli bir yere sahiptir.
- D) Akdeniz iklimi etkisi altındadır.

3.

Yazları serin, kışları ılık ve her mevsim yağışlıdır. Yağış en fazla sonbahar mevsiminde düşer. Nem fazla olduğu için günlük ve yıllık sıcaklık farkı azdır. Hava genellikle bulutludur.

Eser'in yaşadığı şehirde görülen iklim ile ilgili bilgi dikkate alındığında aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Bitki örtüsüne bağlı olarak kerestecilik gelişmiştir.
- B) Akarsuları taşıdığı su miktarı yıl içinde fazla değişmez.
- C) Büyükbaş hayvancılık için uygundur.
- D) Balıkçılık gelişmiştir.

4

Türkiye

İstanbul

Harita çizilirken yeryüzü şekillerinin gerçek ölçüleri istenilen oranda küçültülür ve yeryüzü şekilleri çizim yapılacak alana sığdırılır.

Verilen bilgi dikkate alındığında Türkiye ve İstanbul haritaları ilgili yapılan yorumlardan hangisi yanlıştır?

- A) İstanbul haritasında ayrıntı daha fazladır.
- B) Türkiye haritasında küçültme oranı daha azdır.
- C) Türkiye haritasında hata oranı çoktur.
- D) İstanbul haritası gerçeğe daha yakındır

5.

Nüfusun Dağılımını Etkileyen Doğal Faktörler

İklim	Madencilik	Toprak Yapısı	Tarım
-------	------------	---------------	-------

5/A sınıfı öğrencisi Mehmet Akif, yukarıdaki tabloda nüfusun dağılımını etkileyen doğal faktörleri yazarken hata yapmıştır.

Tabloda verilen faktörlerden hangilerini çıkarırsak hata düzelmiş olur?

- A) İklim ve Toprak Yapısı
- B) Tarım ve Toprak Yapısı
- C) Tarım ve Madencilik
- D) Toprak Yapısı ve Madencilik

6.

Yaşadığım yerde her mevsim yağışlıdır. Yeryüzü şekilleri son derece engebeldir. Bitki örtüsü bakımından zengindir. Çay ve fındık bölge ekonomimizde önemli yer tutmaktadır. Yaz mevsiminde çay ve fındık işinde çalışmak üzere farklı bölgelerden yöremize işçi gelmektedir.

Karadeniz bölgesinde yaşayan Ali'nin anlatımında aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Tarım B) Yağış Özellikleri C) Yer Şekilleri D) Toprak Yapısı

7. Tabloda 2017 – 2019 yılları arasında Ankara, Antalya, Balıkesir ve Isparta illerinde kilometrekareye düşen kişi sayısı verilmiştir.

Yıl	Ankara	Antalya	Balıkesir	Isparta
2017	222,06	114,1	84,26	52,42
2018	224,46	117,09	85,78	53,34
2019	229,97	121,2	85,92	53,76

Tablodaki bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Verilen bütün illerde nüfus yoğunluğu sürekli artmıştır.
B) Antalya'nın nüfus yoğunluğu verilen yılların hepsinde Balıkesir'den yüksektir.
C) Verilen illerden nüfus yoğunluğu en az olan il Isparta'dır.
D) Ankara'nın nüfus yoğunluğu verilen yılların hepsinde Antalya'nın nüfus yoğunluğunun iki katıdır.

8. Çamlıbel Köyünde 25 yıl öncesine göre önemli değişimler görülmektedir. Eski evler yıkılarak yeni evler yapıldı. Bunlar yazları pansiyon olarak tatilcilerin kullanımına sunuldu. Yollar yenilendi. Araç sayısı epey arttı. Belediye köye olan mini-bs seferlerini düzenledi. Halkı zeytincilikle uğraşan, Kaz Dağları'nın eteklerinde sessiz bir köy iken günümüzde Edremit Körfezin'e tatile gelenlerin ve turizm firmalarının günübirlik uğradıkları tanınan bir yer haline gelmiştir.

Buna göre, sözü edilen köy ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Geliri artmış ve çeşitlenmiştir.
- B) Ziyaretçi sayısı ve tanınırlığı artmıştır.
- C) Zeytincilik faaliyetleri sona ermiştir.
- D) Görünüşü değişmiştir.

9. Tarık ęretmen öğrencilerine yeryüzü şekillerini anlatırken Türkiye'nin bir yarımada olduğunu söylemiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Tarık ęretmen'in bu sözünü kanıtlar?

- A) Ilıman kuşakta yer alması
- B)  tarafının denizlerle çevrili olması
- C) Farklı iklimlerin görülmesi
- D) Akdeniz ve Karadeniz bölgelerinde dağların denize paralel uzanması

10. Türkiye fiziki haritasında Marmara Bölgesi yeşil renk ile gösterilirken, Doğu Anadolu Bölgesi kahverengi renk ile gösterilmiştir.

Verilen bilgiye göre iki bölgenin farklı renklerle gösterilmesinin sebebi hangisidir?

- A) Yüz lmleri
- B) Ekvatora uzaklıkları
- C) Su kaynakları
- D) Ykselteleri

11. **Aşağıdakilerden hangisi kabartma harita üzerinde gösterilmez?**

- A) Manavgat řelalesi
- B) Uludaę
- C) Çukurova
- D) Tuz Gölü

12.

Çetin, 1774 metre yüksekliğindeki Kaz Dağı'nın zirvesinden Midilli Adası'na doğru manzarayı izlemektedir.

Çetin, bulunduğu yerden itibaren yükselti basamaklarını renklerle ifade ettiğinde sıralama hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

A)	Mavi	Turuncu	Sarı	Yeşil	Kahverengi
B)	Mavi	Yeşil	Sarı	Turuncu	Kahverengi
C)	Kahverengi	Sarı	Turuncu	Yeşil	Mavi
D)	Kahverengi	Turuncu	Sarı	Yeşil	Mavi

13. Kar, dolu ve yağmurun yağması, rüzgârın esmesi, fırtına ve sisin oluşması hava olaylarına örnektir. Bu olaylar insanların günlük yaşamlarını etkilemektedir. İnsanlar hava olaylarını önceden bilmek ve hava olaylarının olumsuz etkilerine karşı tedbir almak isterler. Hava olaylarının gözlem ve analizlere dayanılarak öngörülme çalışmalarına hava tahmini denilmektedir.

Bu bilgilere göre, hava tahmin raporları doğrultusunda aşağıda verilen faaliyet alanlarından hangisinde planlama yapılamaz?

- A) Eğitim öğretim faaliyetlerinin planlanması
- B) Uçak tarifelerinin düzenlenmesi
- C) Demiryolu taşımacılığının geliştirilmesi
- D) Seralarda sıcaklık değerlerinin düzenlenmesi

14. İstanbul'un ardından en fazla nüfusa sahip ikinci ilimiz Ankara'dır. Ankara'nın nüfusu çevre illerden yaşanan göçlerle birlikte 2020 yılının ilk aylarında binde 25 artış göstermiştir.

Ankara nüfusunun artış nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Sanayinin gelişmesi
- B) Karasal iklimin görülmesi
- C) Ulaşım imkanlarının gelişmiş olması
- D) Eğitim imkanlarının yeterli olması

15.Aşağıdakilerden hangisi doğal afetlerin özelliklerinden biri değildir?

- A) Çoğu zaman engellemesi mümkün değildir.
- B) Can ve mal kayıplarına neden olur.
- C) Çok kısa bir zaman diliminde gerçekleşir.
- D) Doğal dengenin bozulmasına neden olur.

16. Bitki örtüsü bakımından fakir ve eğimli yamaçlarda bulunan toprağın su, rüzgâr vb. etkilerle aşındırılarak başka yerlere taşınmasına erozyon denir.

Aşağıdaki seçeneklerden hangisi erozyonu artıran nedenlerinden biri değildir?

- A) Sulu tarım yöntemlerinin kullanılması
- B) Meralarda hayvanların aşırı otlatılması
- C) Toprağın eğim yönünde sürülmesi
- D) Bitki örtüsünün yok edilmesi

17. Deprem, sel, heyelan, çığ düşmesi ve orman yangını gibi doğal afetlerin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bitki örtüsü tahrip olur.
- B) Hava kirliliği artar.
- C) Can ve mal kaybına neden olur.
- D) Tarımsal üretim azalır.

18.

- Doğal afetler toplum hayatı üzerinde derin ve kalıcı etkiler bırakmaktadır.
- Deprem, en fazla can ve mal kaybına neden olan doğal afettir.

Aşağıdakilerden hangisi depremin toplum hayatına etkilerinden biri değildir?

- A) Deprem iş gücü ve enerji kaybına neden olur.
- B) Depremden sonra salgın hastalıkların görülme riski artar.
- C) İnsanların ruh ve beden sağlığının bozulmasına neden olur.
- D) Sosyal devlet anlayışının uygulanmasına neden olur.

19.

Görseldeki yeryüzü şekillerinin tanımı ve bu coğrafi şekillere ait örnekler verilmiştir.

Buna göre aşağıdaki seçeneklerden hangisinde verilen bilgiler doğru değildir?

- A) Dağ: Çevresine göre yüksekte bulunan ve tabandan zirveye doğru yamaçları eğimli yeryüzü şekline denir.
Örnek, Ağrı Dağı.
- B) Vadi: Çevresine göre yüksekte kalmış ve akarsular tarafından derince yarılmış üstü düz olan yer şekillerine denir.
Örnek: Munzur Vadisi
- C) Ova: Çevresine göre alçakta kalan tarıma elverişli geniş düzlüklerdir.
Örnek: Gönen Ovası
- D) Boğaz: Denizleri birbirine bağlayan dar su geçitlerine denir.
Örnek: Çanakkale Boğazı

20. Aşağıdaki yer şekilleri ve özellik eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

A)	Ülkemizin en yüksek dağı:	Ağrı Dağı
B)	Ülkemizin en büyük gölü:	Tuz Gölü
C)	Ülkemizin en büyük akarsuyu:	Kızılırmak
D)	Ülkemizin en büyük delta ovası:	Çukurova

21.

Ülkemizde görülen iklimlerin etkili olduğu yerlerde kendiliğinden yetişen bitki topluluklarına doğal bitki örtüsü denir.

Buna göre iklim ve bitki örtüsü eşleştirmelerinden hangisi doğrudur?

	Maki	Bozkır	Orman
A)	Karasal iklim	Akdeniz iklimi	Karadeniz iklimi
B)	Karadeniz iklimi	Karasal iklim	Akdeniz iklimi
C)	Akdeniz iklimi	Karadeniz iklimi	Karasal iklim
D)	Akdeniz iklimi	Karasal iklim	Karadeniz iklimi

22. Aşağıda ülkemizde görülen bazı doğal afetler hakkında bilgiler verilmiştir.

ÇIĞ	HEYELAN	ORMAN YANGINI
Genellikle kışın uzun geçtiği engebeli ve dağlık arazilerde kar kütlelerinin yamaç eğim yönünde akmasıdır.	Genellikle yağmurların çok sık yağdığı eğimli ve dik arazilerde toprağın kütle halinde eğim yönüne doğru kaymasıdır.	Yazın çok sıcak, kurak ve uzun geçtiği yerlerde bulunan ormanlık arazide doğal nedenler ile çıkan yangınlardır

Verilen bilgiler ve bölgelerimizin iklim - yer şekilleri özellikleri dikkate alındığında doğal afet- bölge eşleştirmesi hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

	Çığ	Heyelan	Orman Yangını
A)	Doğu Anadolu Bölgesi	Marmara Bölgesi	Akdeniz Bölgesi
B)	Güneydoğu Anadolu Bölgesi	Karadeniz Bölgesi	İç Anadolu Bölgesi
C)	Doğu Anadolu Bölgesi	Karadeniz Bölgesi	Akdeniz Bölgesi
D)	Karadeniz Bölgesi	Akdeniz Bölgesi	Doğu Anadolu Bölgesi

23.

Türkiye iklim haritasına göre;

- I. Türkiye'de belirgin olarak üç iklim görülmektedir.
- II. Akdeniz iklimi yalnız Ege ve Akdeniz bölgelerinde görülmektedir.
- III. Marmara Bölgesinin Karadeniz kıyılarında Karadeniz iklimi de görülmektedir.
- IV. İç bölgelerde karasal iklim görülmektedir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) I, II ve III B) I, II ve IV C) I, III ve IV D) I, II, III ve IV

24.

Fiziki haritalar hazırlanırken yer şekillerinin yüksekliği renklerle ifade edilir. Yer şekilleri deniz seviyesinden yüksekliğe çıktıkça yeşilden kahverengiye doğru renklendirilir.

En alçak yerler yeşil ve tonları ile gösterilir.	Orta yükseklikteki yerler sarı ve turuncu renklerle gösterilir.	Yüksek yerler ise kahverengi ve tonları ile gösterilir.
--	---	---

Buna göre Türkiye fiziki haritasında yeşil renklerin en fazla kullanılacağı bölge hangisidir?

- A) Marmara Bölgesi B) Ege Bölgesi
C) Akdeniz Bölgesi D) Karadeniz Bölgesi

28.

- I. Dağlık ve engebeli alanlarda biriken karın hareket etmesi sonucu oluşan doğal afet
- II. Dik yamaçlarda bulunan toprak ve kayaların aşağı doğru hareket ederek kayması
- III. Karların erimesi ve yağmurun fazla yağması ile suların geçtiği yerlere verdiği zarar
- IV. Daha çok insanoğlunun etkisiyle oluşan afet

Yukarıda verilen tanımlar ile görseller eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?

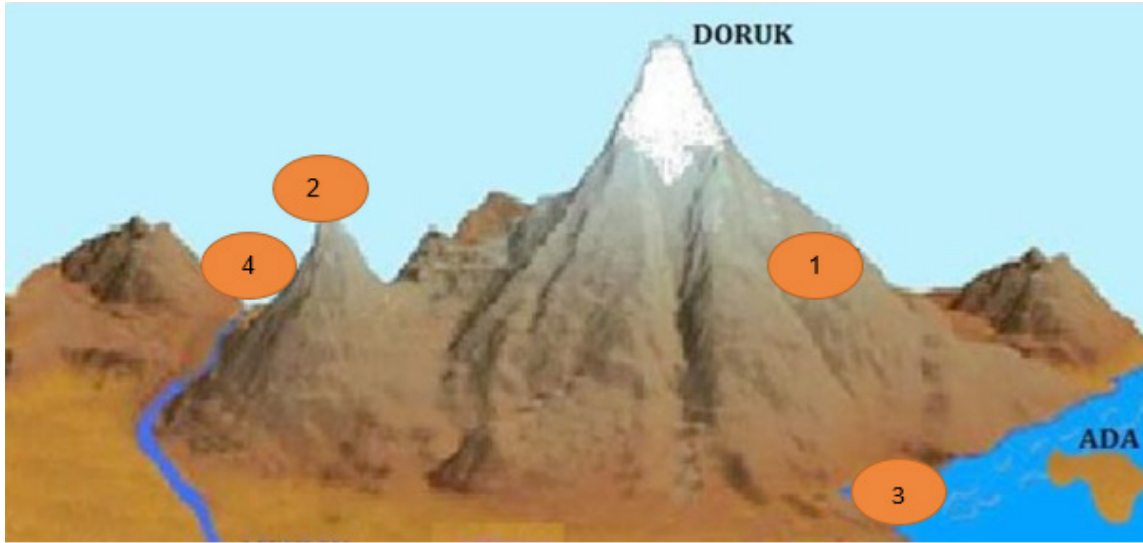
A) I

B) II

C) III

D) IV

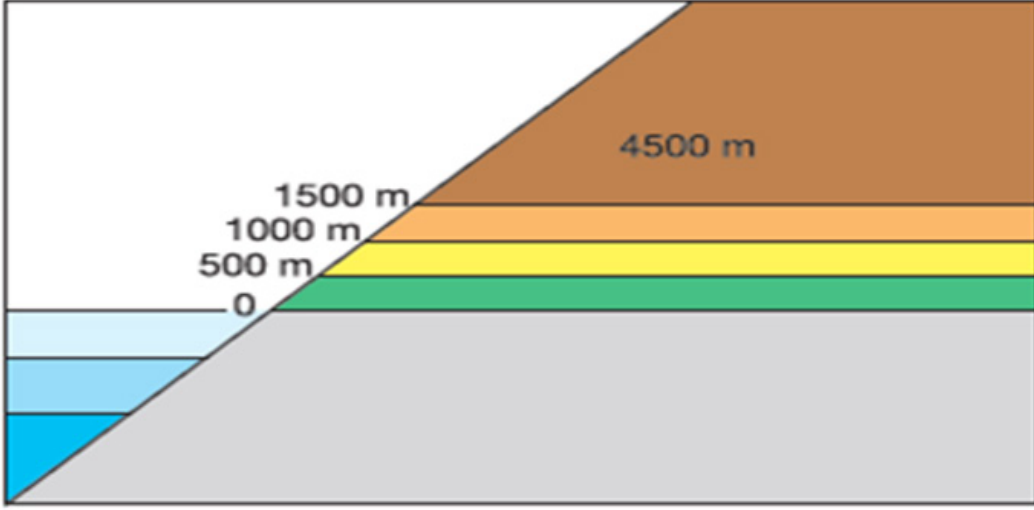
29.

Yukarıda yer alan görselde numaralandırılmış yeryüzü şekillerinin doğru sıralaması aşağıdakilerden hangisidir?

	1	2	3	4
A)	Koy	Yamaç	Tepe	Vadi
B)	Etek	Zirve	Körfez	Akarsu
C)	Etek	Tepe	Koy	Vadi
D)	Dağ	Zirve	Girinti	Akarsu

30.

Fiziki haritalarda yükselti ve derinlik

Verilen görsel fiziki haritalarda kullanılan yükseklik ve derinlikleri ifade etmektedir.

Derinlik ve yükselti değerlerinin fiziki haritada kullanımı düşünüldüğünde;

- I. Yeşil renk daha çok Karadeniz Bölgesinde görülür.
- II. Kahverengi daha çok Doğu Anadolu Bölgesinde görülür.
- III. Mavi renk ile sadece akarsular ve göller gösterilir.
- IV. Sarı renk daha çok İç Anadolu Bölgesinde görülür.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV D) I, II ve III

31. Nüfus yoğunluğu, kilometrekareye düşen insan sayısını ifade eder. Nüfus yoğunluğu, nüfusun yüz ölçümüne bölünmesi ile elde edilir. Aşağıda Türkiye nüfus yoğunluğu haritası verilmiştir.

Nüfus yoğunluğu haritası incelendiğinde aşağıda verilen bilgilerden hangisine ulaşamaz?

- A) İdari il sınırlarına
- B) Nüfusun en yoğun olduğu illere
- C) Nüfusun seyrek olduğu illere
- D) Nüfusun yoğunluk nedenlerine

32.

Hava Durumu Sembolleri

Yukarıda hava olayları ile ilgili verilen semboller görülme sıklığına göre iklim haritasına yerleştirilirse, aşağıdaki seçeneklerden hangisi doğru olur?

			
A	1	2	3
B	3	1	2
C	1	3	2
D	3	2	1

33. Fiziki haritalar yeryüzü şekillerini gösteren haritalardır.

Türkiye fiziki haritasını inceleyen bir öğrenci aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşamaz?

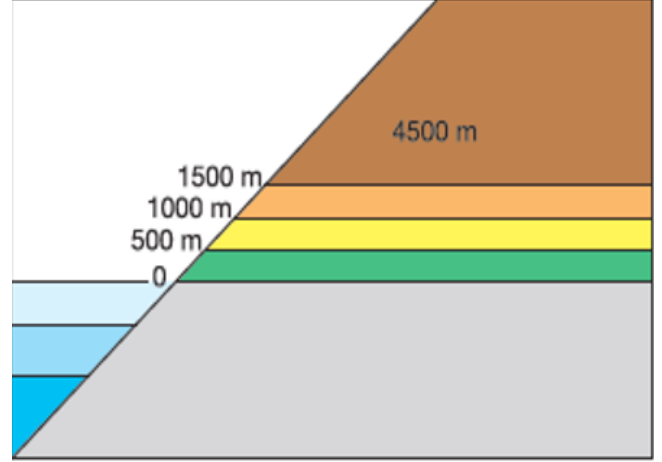
- A) Ülke sınırlarına
C) Dağlara

- B) Sanayi tesislerine
D) Platolara

34.

Ayder Yaylası 1350 m

Fiziki haritalarda yükselti ve derinlik

Görselde verilen yeryüzü şekli haritada hangi renkle gösterilir?

- A) Turuncu
C) Sarı

- B) Yeşil
D) Kahverengi

35. Dünyamızı çevreleyen atmosferde canlıların yaşamlarının devam etmesini sağlayan gazlar bulunur. Atmosferin canlı yaşamına katkılarında biri de Güneş'ten gelen ve Dünya'dan uzaya yansıyan ışınların bir kısmını tutmaktır.

Özellikleri verilen kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İklim
C) Küresel ısınma

- B) Sera etkisi
D) Hava kirliliği

36.

- I. Ülkemizin en yağışlı iklimidir.
II. Yıllık sıcaklık ortalaması en yüksek olan iklimdir.
III. Ülkemizde en geniş alanda etkili olan iklimdir.
IV. Üç iklim tipinin de görüldüğü bölgemizdir.

Yukarıda numaralandırılarak verilen bilgilerin doğru karşılığı sırasıyla hangi seçenekte verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	Karadeniz iklimi	Akdeniz iklimi	Karasal iklim	Marmara Bölgesi
B)	Karadeniz iklimi	Karasal iklim	Marmara geçiş iklimi	Akdeniz Bölgesi
C)	Akdeniz iklimi	Karasal iklim	Marmara geçiş iklimi	Marmara Bölgesi
D)	Karadeniz iklimi	Akdeniz iklimi	Karasal iklim	Akdeniz Bölgesi

37. Ormanların hem doğal yaşama, hem de insan hayatına birçok faydası vardır.

Aşağıdakilerden hangisi ormanların yararlarından değildir?

- A) Verimli toprağın taşınmasını önler.
- B) Havayı temizler.
- C) Eğlenmek, dinlenmek için uygun yerlerdir.
- D) İklimin daha soğuk olmasına neden olur.

38. İklim bazı insan faaliyetleri üzerinde etkili olmaktadır.

İklim aşağıdaki alanlardan hangisi üzerinde etkili değildir?

- A) Tarım
- B) Kümes hayvancılığı
- C) Turizm
- D) Arıcılık

39. Nüfus, belirli bir zamanda belirli bir yerde yaşayan insan sayısıdır. Ülkemiz nüfusu dengeli ve eşit dağılmamıştır.

Ülkemiz nüfusunun dağılışını etkileyen faktörlerden hangisi diğerlerinden farklıdır?

- A) Sanayi
- B) Toprak yapısı
- C) İklim
- D) Su kaynakları

40. Eğimin ve yağışın fazla olduğu yerlerde heyelan daha çok görülmektedir.

Buna göre, ülkemizde heyelanın en çok görüldüğü bölge aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Akdeniz Bölgesi
- B) Marmara Bölgesi
- C) Ege Bölgesi
- D) Karadeniz Bölgesi

41. Dünya üzerinde herhangi bir yerin küçültülerek bir düzleme aktarılmasına harita denilmektedir.

Haritalardaki bu küçültme oranı aşağıdakilerin hangisi ile adlandırılmaktadır?

- A) Lejant
- B) Ölçek
- C) Kroki
- D) Plan

42. Sıla'nın yaşadığı yerde yazlar sıcak ve kurak; kışlar ise ılık ve yağışlı geçmektedir. Kar yağışı neredeyse görülmemekte, yılda üç kez ürün alınmaktadır.

Verilen bilgiye göre Sıla aşağıdaki şehirlerin hangisinde yaşıyor olabilir?

- A) Konya
B) Malatya
C) Adana
D) Ankara

43. İklim çeşitliliği tarım ürünlerinin de çok çeşitli olmasını sağlar.

Verilen bilgiye göre aşağıdaki bölgelerden hangisinde tarım ürünü çeşitliliği daha fazladır?

- A) İç Anadolu Bölgesi
B) Marmara Bölgesi
C) Karadeniz Bölgesi
D) Doğu Anadolu Bölgesi

44. Türkiye'de denize kıyısı olmayan yerlerde görülür. Diğer iklimlere oranla Türkiye'de görüldüğü alan daha geniştir. Kış aylarında sıcaklık çok düştüğü için don olaylarına sık rastlanır.

Yukarıda özellikleri verilen iklim çeşidi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karadeniz iklimi
B) Akdeniz iklimi
C) Karasal iklim
D) Çöl iklimi

45. Deniz turizmi daha çok yazın güneşli gün sayısının fazla olduğu yerlerde gelişmiştir.

Buna göre aşağıdaki şehirlerin hangisinde deniz turizmi fazla gelişmemiştir?

- A) Antalya
B) Aydın
C) Samsun
D) Muğla

46. Semra Öğretmen ilk görev yeri olan Sivas'ta üç sene çalıştıktan sonra tayini Balıkesir'e çıkmıştır.

Semra Öğretmenin çalıştığı bu şehirlerin;

- I. İklim,
II. Bitki örtüsü,
III. Yakıt gideri

özelliklerden hangileri farklıdır?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

47. Türkiye deprem kuşağı üzerinde bulunmaktadır. Depremi gerçekleşme ihtimalinin yüksek olduğu ülkemizde depremin olumsuz etkilerini azaltabilmek için birtakım önlemler alınmalıdır.

Aşağıdakilerden hangisi alınacak önlemler arasında sayılamaz?

- A) Evler sağlam zemine yapılmalıdır.
B) Yüksek boylu eşyalar duvara sabitlenmelidir.
C) Binalar az katlı yapılmalıdır.
D) Ormanlar tahrip edilmemelidir.

48. Serkan Amca Muğla'da yaşıyordu. Seracılık yaparak geçimini sağlıyordu. Dolu ve yağmurun yağması, fırtınanın şiddetli esmesi onun işlerini olumsuz etkiliyordu. Bundan dolayı Serkan Amca'nın birtakım önlemler alması gerekiyordu.

Serkan Amca'nın önlem alabilmesi için aşağıdakilerden hangisini düzenli takip etmesi gereklidir?

- A) İklim
B) Bitki örtüsü
C) Hava durumu
D) Yaşadığı bölge

49. - Eğimin fazla olduğu yerlerde görülür.
- Bol yağış alan yerlerde görülür.

Verilen özellikler aşağıdaki hangi doğal afete ait olabilir?

- A) Deprem
B) Çığ
C) Heyelan
D) Sel

50. Akdeniz ikliminde sıcaklığın etkisinden korunmak için genellikle..... evler yaygındır.

Verilen boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilirse cümle doğru olur?

- A) Taş
B) Ahşap
C) Kerpiç
D) Beton

51. I. Buğday, arpa gibi tahıl ürünlerinin en fazla yetiştirildiği bölgemizdir.

II. Çayın en fazla yetiştirildiği bölgemizdir.

Yukarıda verilen bilgiler hangi bölgelerimize aittir?

	I	II
A)	Karadeniz	Akdeniz
B)	İç Anadolu	Karadeniz
C)	Marmara	Karadeniz
D)	İç Anadolu	Akdeniz

52. Merhaba ben Ezgi. Ben portakalı çok severim, yaşadığım yerde bol yetişir. Yaz mevsimi çok sıcak geçer. Kışın da fazla soğuk değildir, ılık geçer. Tek üzüldüğüm nokta kışın buralara hiç kar yağmadığı için kartopu oynayamamaktır.

Ezgi'nin yaşadığı şehir aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Antalya
B) Konya
C) Trabzon
D) Ankara

53. Hava olayları insanların günlük yaşantılarını etkilemektedir. Yağmur ya da kar yağması, sisin fazla olması hava olaylarına örnektir. İnsanlar hava olaylarını önceden öğrenerek olumsuz etkilerine karşı tedbir almak isterler.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Hava olayları insanları her zaman olumsuz etkiler
B) Yağmur, kar yağması hava olaylarına örnektir
C) İnsanlar hava olaylarına karşı tedbir alabilir
D) Hava olayları insan yaşantısını etkiler

54. Tabloda yer alan doğal afetlerle ilgili cümlelerden doğru olanlara "D" yanlış olanlara "Y" harfi koyarak cevap verilmiştir

I	Heyelan tüm Türkiye'de etkilidir.	D
II	Çiğ, karın çok yağdığı ve eğimin fazla olduğu yerlerde görülür	D
III	Sel tarımı olumlu etkiler.	Y
IV	Yağışın fazla olduğu yerlerde orman yangını olma ihtimali düşüktür.	D

Kaç numaralı cümlenin cevabı yanlış işaretlenmiştir?

- A) IV
B) III
C) II
D) I

55. İrem sınıfta iklim ile ilgili öğrendiklerini defterine yazmıştır.

I	Karasal iklimde bitki örtüsü bozkırdır.
II	Akdeniz İkliminde yazlar uzun ve sıcak geçer.
III	Karadeniz İkliminde kışlar karlı geçer.
IV	Karadeniz İkliminin bitki örtüsü ormandır.

Kaç numaralı cümleyi defterine yazarken yanlışlık yapmıştır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV

56. • Bitki örtüsü bozkırdır.
• Yazlar sıcak ve kurak, kışlar soğuk ve kar yağışlı geçer.
• En fazla yağışı ilkbahar mevsiminde alır.
• Tahıl tarımı yaygın olarak yapılır.

Özellikleri verilen iklim tipi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kutup iklimi
B) Akdeniz iklimi
C) Karadeniz iklimi
D) Karasal iklim

57. I. Bitki örtüsü ormandır.
II. En fazla yağışı kış mevsiminde alır.
III. Kışın kar yağışı sıkça görülür.

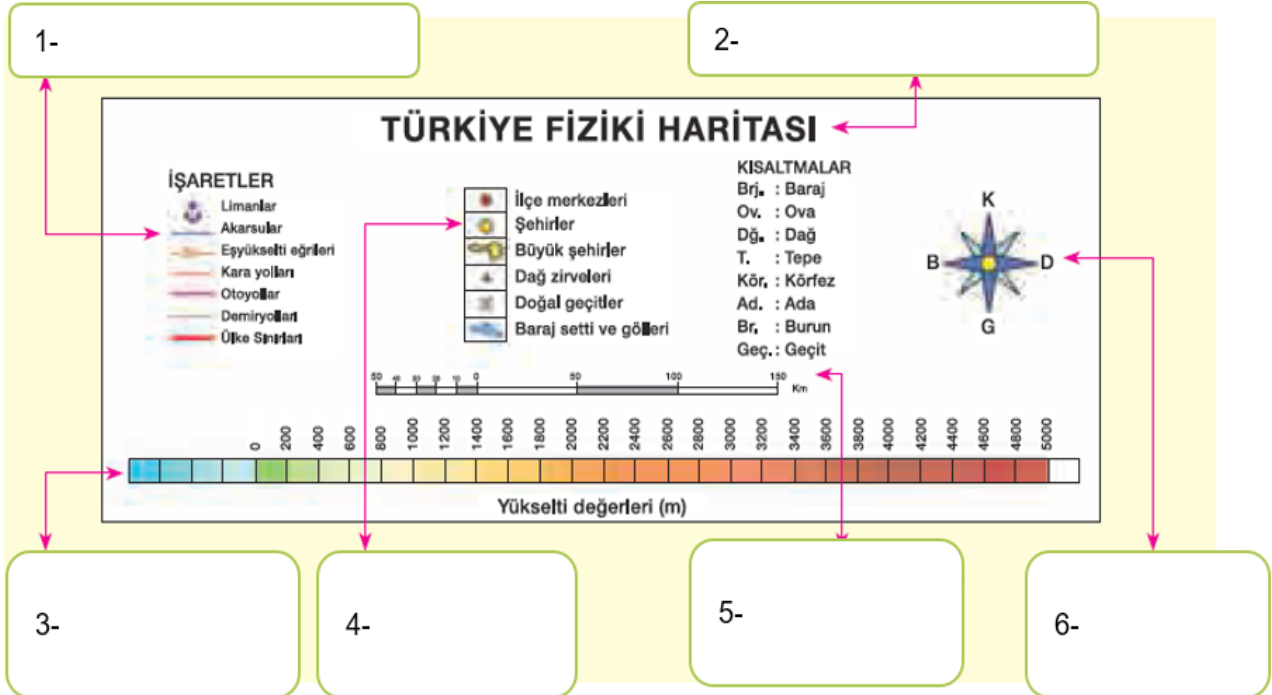
İklimler ve özellikleri eşleştirmelerinden hangisi doğrudur?

	I	II	III
A)	Akdeniz	Karadeniz	Karasal
B)	Karadeniz	Akdeniz	Karasal
C)	Karasal	Karadeniz	Akdeniz
D)	Karadeniz	Karasal	Akdeniz

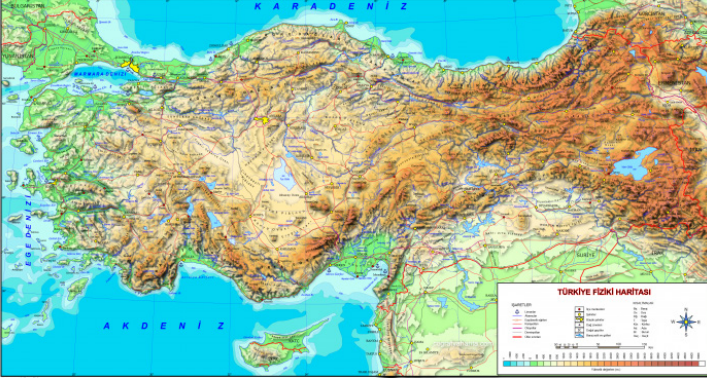
58. Aşağıdaki ifadelerin doğru olanların başına “D” yanlış olanların başına “Y” yazınız

	Fiziki haritalar il sınırını gösterir.
	Denizin karanın içine girdiği büyük girintilere burun denir.
	İki denizi birbirine bağlayan dar su geçidine boğaz denir.
	Geniş bölgelerde, uzun yıllar boyunca hava olaylarının gösterdiği ortalama duruma iklim denir.
	Yazların sıcak ve kurak kışların ılık ve yağışlı geçtiği iklim Akdeniz iklimidir.
	Madenler, toprak yapısı ve bitki örtüsü nüfusun dağılışını etkileyen doğal etkenlerindedir.
	Genel olarak il merkezleri nüfusun yoğun olduğu yerlerdir.
	Toprağın verimli olduğu yerlerde tarım daha rahat yapılabildiği için nüfus azalır.
	Hizmet sektörünün geliştiği yerlerde eğitim sağlık kurumları ile turistik tesisler daha fazla olduğundan iş imkânları da fazladır.
	Ülkemizde nüfusun en yoğun olduğu bölge Doğu Anadolu Bölgesidir.

59. Aşağıda verilen harita lejantında oklarla gösterilen işaretlerin ne anlama geldiğini yazınız.

60.

Yukarda Türkiye fiziki ve siyasi haritaları verilmiştir. Aşağıda verilen tabloya haritaların benzer ve farklı özelliklerini yazınız.

Benzer özellikler	Farklı özellikler	
	Siyasi harita	Fiziki harita

61. Aşağıdaki ifadelerin doğru olanların başına "D" yanlış olanların başına "Y" yazınız.

	Çevresine göre alçakta yer alan geniş düzlüklere plato denir.
	Akarsular tarafından yarılmış çevresine göre yüksekte kalan geniş düzlüklere ova denir.
	Tabandan zirveye kadar uzanan çevresine göre yüksek olan yeryüzü şekline dağ denir.
	Kara parçalarının denizin içine doğru uzanmış bölümüne körfez denir.
	Dört tarafı sularla çevrili kara parçasına ada denir.

62.

Körfez

Göl

Yarımada

Vadi

Akarsu

Verilen cümleleri uygun sözcükler ile tamamlayınız.

1	Üç tarafı denizlerle çevrili kara parçasına denir.
2	Karaların içindeki çukurlara birikmiş durgun sulara denir.
3	Denizin karanın içine doğru girinti yapmış su parçasına denir.
4	Yağmur veya kar sularıyla beslenen belirli bir yatak boyunca sürekli veya zaman zaman akan su-yoluna denir.
5	Akarsuyun yatağını aşındırarak oluşturduğu yeryüzü şekline..... denir.

63. Aşağıdaki ifadelerin doğru olanların başına “D” yanlış olanların başına “Y” yazınız.

	Karadeniz ikliminin bitki örtüsü ormandır.
	Karasal iklim her mevsim yağışlı olduğu için çay, fındık, mısır gibi tarım ürünleri yetiştirilir.
	Akdeniz ikliminde kışlar ılık geçtiği için seracılık faaliyetleri yaygındır.
	İklim bir bölgedeki konut tipini etkilemez.
	İklim bir yerde görülen uzun süreli hava olaylarına denir.

64.

Verilen cümleleri uygun sözcükler ile tamamlayınız.

1	Ülkemizde batıdan doğuya doğru gidildikçe artar.
2	Sınırları belli bir yerde yaşayan toplam insan sayısınadenir.
3	Bir bölgede ölçülmüş günlük sıcaklık değerlerinedenir.
4 çevresine göre alçakta kalmış geniş düzlüklerdir.
5	Akdeniz ikliminin bitki örtüsü bodur çalılıklardan oluşandir.
6	Kentlerde yaşayanlar kentsel yerleşimi, köylerde yaşayanlaryerleşimi oluşturmaktadır.
7aşırı yağış sebebiyle toprağın sular altında kalmasıdır.
8	Fiziki haritalardarenk yükseltinin az olduğunu gösterir.
9	Akdeniz Bölgesinde kışlar ılık geçtiği içinfaaliyeti yaygındır.
10doğada kendiliğinden gerçekleşir, can ve mal kaybına yol açar.

65. Verilen kavramlar ile cümleleri eşleştiriniz.

	Çevresine göre yüksek olan yeryüzü şeklidir.
	Akarsular tarafından yarılmış, çevresine göre yüksekte kalan yeryüzü şekline denir.
	Sürekli akan sulara denir.
	İki dağ arasında kalan akarsular tarafından yarılmış yeryüzü şeklidir.

A)	Plato
B)	Vadi
C)	Dağ
D)	Akarsu

66. Aşağıdaki ifadelerin doğru olanların başına “D” yanlış olanların başına “Y” yazınız.

	Ege Bölgesinde dağlar denize paralel uzanmaktadır.
	Ülkemizde en çok yağış alan iklim tipi Karadeniz iklimidir.
	Akdeniz ikliminde evler genellikle kerpiçten yapılır.
	Su kaynakları yerleşmeyi etkileyen doğal unsurlar arasında yer alır.
	Sanayi faaliyetleri ulaşımın geliştiği yerlerde yaygındır.
	Marmara Bölgesi nüfusun seyrek olduğu yerler arasında bulunmaktadır.
	Yeryüzünün belli bir parçasının ölçek dâhilinde kuşbakışı küçültülerek düzlem üzerine aktarılmasına harita denir.
	Karadeniz Bölgesinin tamamında Karadeniz iklimi görülmektedir.
	Yeryüzündeki çukur alanlara birikmiş durgun sulara göl denir.
	Yükselti arttıkça sıcaklık değerleri de artar.

67. Verilen kavramlar ile cümleleri eşleştiriniz.

	Haritaların sağ alt köşesinde özel işaretlerin ne anlama geldiğinin gösterildiği tabloya denir. (.....)
	Denizlerin karaların içine doğru sokulduğu büyük girintilere denir. (.....)
	İnsan elinin değmediği, kendi kendine yetebilen, farklı bitkilere ve hayvanlara ev sahipliği yapan ortamlara denir. (.....)
	Gerçekleşmesinde canlıların etkisi olmayan, engellenmesi mümkün olmayan ve kayıplara neden olan olaylara denir. (.....)
	Dünya atmosferinin ortalama sıcaklığının artması durumuna denilmektedir. (.....)
	Toprak tabakasının verimli üst kısmının su ve rüzgâr gibi etkenlerle aşındırılarak taşınmasına denir. (.....)
	Ülkemizde en dar alanda görülen ve her mevsim yağış alan iklimdir. (.....)
	İnsanların yaşamak ve ekonomik etkinliklerini sürdürebilmek için belli bir yeri seçmelerine denir. (.....)
	Ülkemizde hava olaylarının tahmini ve analizini yapan kurumdur. (.....)
	İlkbaharda yeşeren ve yazın kuruyan kısa boylu otların oluşturduğu bitki örtüsüdür. (.....)

A)	Erozyon
B)	Bozkır (Step)
C)	Karadeniz
D)	Lejant
E)	Doğal ortam
F)	Doğal Afet
G)	Meteoroloji
H)	Küresel ısınma
İ)	Körfez
J)	Yerleşme

68.

Doğal afet

Siyasi Haritalar

İş İmkânları

Ahşap

Kerpiç

Plato

Karasal İklim

Hava Durumu

Klimatoloji

Haritalara

Fiziki Haritalar

Demografi

Akdeniz İklim

İklim

Cümlelerde boş bırakılan yerleri yukarıda verilen sözcüklerden uygun olanlar ile tamamlayınız.

1	Dünya üzerinde herhangi bir yerin kuşbakışı görünümünün belirli bir orana göre küçültülerek, bilgilerin özel işaretler ile bir düzlem üzerinde gösterilmesine denir.
2	Yükselti basamaklarına göre yüzey şekillerini gösteren haritalara denir.
3	Çevresine göre yüksekte kalan ve akarsular tarafından derince yarılmış düzlüklere denir.
4	İnsanların günlük yaşamlarını planlamak ve düzenlemek için bakmalarına ihtiyaçları vardır.
5	İklim tiplerini, iklimlerin özelliklerini ve insan yaşamına etkilerini inceleyen bilim dalına adı verilir.
6	Ülkemizde en geniş alanda ve her bölgemizde görülen iklimdir.
7	Karadeniz Bölgesinde evlerin yapı malzemesitır.
8	Günümüzde insanlar yaşamlarını sürdürmek amacı ile çok olduğu yerlere yerleşirler.
9	Yerleşmeyi etkileyen en önemli doğal faktördir.
10	İnsan etkisi olmadan meydana gelen, can ve mal kaybına neden olan olaylara denir.

69. Aşağıdaki ifadelerin doğru olanların başına “D” yanlış olanların başına “Y” yazınız.

	Yeryüzünün tamamının veya bir bölümünün kuş bakışı olarak bir düzlem üzerine aktarılmasına harita denir.
	Türkiye fiziki haritasını inceleyen bir kişi kahverengi ve tonlarının en fazla olduğu bölgenin İç Anadolu Bölgesi olduğunu gözlemlemektedir.
	Yüzey şekillerinden koy, körfez ve burunun en fazla olduğu bölgemiz Ege Bölgesidir.
	Bir yerde uzun yıllar yaşanan hava olaylarına hava durumu denir.
	Karadeniz ikliminin karakteristik bitkileri çay ve fındıktır.
	Ülkemizde karasal iklimin görüldüğü yerlerde evlerin yapı malzemesi taştır.
	Sınırları belirli bir alanda belirli bir zamanda yaşayan insan sayısına nüfus denir.
	En fazla can ve mal kayıplarına neden olan doğal afet depremdir.
	Yerleşmeyi etkileyen beşeri faktörlerin başında su kaynakları gelmektedir.
	Ülkemizde insanların yerleşmek için seçtikleri yerlerin başında engebeli ve dik araziler gelmektedir.
	Doğal afetlerden selin ülkemizde en fazla görüldüğü yer Doğu Karadeniz kıyılarıdır.

70. Aşağıdaki ifadelerin doğru olanların başına “D” yanlış olanların başına “Y” yazınız.

	Akdeniz iklimi sadece Akdeniz Bölgesinde görülür.
	İklimin hayatımızda giyim tarzı, ekonomik faaliyetler, günlük yaşam gibi pek çok alanda etkileri vardır.
	Depremden korunmanın en iyi yolu yüksek katlı binalar yapmaktır.
	Ülkemizde sel ve su taşkınları en çok Karadeniz ve Marmara Bölgesinde görülür.
	Kuraklık ve bitki örtüsünün zayıf olması nedeniyle toprağın verimli üst tabakasının rüzgâr, sel yağış gibi nedenler ile aşınmasına erozyon denir.
	Denizden uzak iç bölgelerimizde yağış miktarı kıyı bölgelerimize göre daha azdır.
	Akdeniz Bölgesinde yazların sıcak ve uzun geçmesi yaz turizminin gelişmesine neden olmuştur.
	Sera etkisi yapan zararlı gazların atmosferi kirlenmesi sonucu dünyada küresel ısınma meydana gelmektedir.
	Yer şekillerinin engebeli ve bitki örtüsünün çok yoğun olduğu yerler sık nüfuslanmıştır.
	Ülkemizde üç iklimin de görüldüğü bölge Marmara Bölgesidir.

71.

Fiziki

Ova

Mavi

Rakım

Sıfır

Kahverengi

Hava durumu

İklim

Doğu Anadolu

Tayfun-Tsunami

Orman

Ahşap

Cümlelerde boş bırakılan yerleri yukarıda verilen kelimelerden uygun olanlar ile tamamlayınız.

1	Dağlar, ovalar gibi yer şekillerini renklendirerek gösteren haritalara haritalar denir.
2	Fiziki haritalarda yeşil renklerin yoğun olduğu yer şekilleri genellikle dir.
3	Fiziki haritalarda denizler ve göllerrenk ve tonları ile gösterilir.
4	Bir yerin deniz seviyesine göre yükseltisine denir.
5	Bir yerin yükseltisi hesaplanırken deniz seviyesi metre sayılır.
6	Fiziki haritalarda dağlar ve yüksek alanlar genellikle renk ile gösterilir.
7	Dar bir alanda günlük haftalık gibi kısa süreli meteoroloji olaylarına denir.
8	Geniş bir alanda sıcaklık, rüzgar, yağış gibi hava olaylarının uzun yıllar ortalamasına denir.
9	Ülkemizin ortalama yükseltisi en fazla olan, dağlık ve engebeli bölgesi bölgesidir.
10	Doğal afetlerden ve ülkemizde pek görülmez.
11	Yağışların bol olduğu yerlerin doğal bitki örtüsü dir.
12	Ormanların bol olduğu Karadeniz Bölgesinde evlerin doğal yapı malzemesitır.

73.

Karadeniz

Karasal

Maki

Akdeniz

Bozkır

1	Çay, fındık, mısır gibi tarım ürünleri ikliminde yetişir.
2 iklimde kışlar soğuk ve kar yağışlı geçtiği için ulaşımda aksamalar meydana gelir.
3	Akdeniz ikliminin bitki örtüsü kısa ve bodur ağaçlardan oluşandir.
4 ikliminin görüldüğü yerlerde zeytin, pamuk, turuncgiller gibi tarım ürünleri yetiştirilir.
5	Karasal iklimin bitki örtüsüdır.

76 - 93. soruları altında verilen boşluklara yanıtlayınız.

74. Ülkemizde karasal iklimin en fazla görüldüğü bölgeler hangileridir?

.....

75. Hava durumu ile iklim arasındaki farklardan iki tanesini sayınız.

.....

76. Deniz kıyısında bulunan bölgelerimizin isimlerini sayınız.

.....

77. Ülkemizde en fazla görülen doğal afetlerden beş tanesini sayınız.

.....

78. Erozyonu önlemek için alınacak önlemlerden bir tanesini söyleyiniz.

.....

79. Heyelanın en çok Karadeniz Bölgesinde görülmesinin temel nedenlerinden iki tanesini söyleyiniz.

.....

80. Yer şekillerini yükseltisine uygun renkler ile gösteren haritaların türü nedir?

.....

81. Ülkemizin en düzlük ve alçak bölgesi hangisidir?

.....

82. Ülkemizin en dağlık bölgesi hangisidir?

.....

83. Ülkemizin en yağışlı bölgesi hangisidir?

.....

84. Ülkemizin yıllık sıcaklık ortalaması en yüksek olan bölgesi hangisidir?

.....

85. Ülkemizin yıllık sıcaklık ortalaması en düşük olan bölgesi hangisidir?

.....

86. Akdeniz ikliminin doğal bitki örtüsü nedir?

.....

87. Karadeniz ikliminin doğal bitki örtüsü nedir?

.....

88. Karasal iklimin doğal bitki örtüsü nedir?

.....

89. Uzun yazlar ve kış ılıkılığı nedeniyle seracılık en çok hangi bölgemizde gelişmiştir?

.....

90. Marmara Bölgesinde; Akdeniz iklimi, Karadeniz iklimi ve karasal iklim bir arada görülmektedir. Bu üç iklimin Marmara Bölgesinde kısmen görülmesi ile oluşan iklim tipine ne ad verilir?

.....

91. Zelzele hangi doğal afetin diğer adıdır?

.....

CEVAP ANAHTARI

1	C	22	C	43	B
2	D	23	C	44	C
3	D	24	A	45	C
4	B	25	D	46	D
5	C	26	C	47	C
6	D	27	D	48	B
7	D	28	A	49	C
8	C	29	C	50	A
9	B	30	C	51	B
10	D	31	D	52	A
11	A	32	C	53	A
12	D	33	B	54	D
13	C	34	A	55	C
14	B	35	B	56	D
15	D	36	A	57	B
16	A	37	D		
17	C	38	B		
18	D	39	A		
19	B	40	D		
20	B	41	B		
21	D	42	C		

58.

Y	Y	D	D	D	D	D	Y	D	Y
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

59.

1	Haritadaki akarsuları gösterir.
2	Haritanın adını gösterir.
3	Haritadaki derinlik ve yükselti değerlerini gösterir.
4	Haritadaki şehirleri gösterir.
5	Haritanın küçültme oranını gösterir.
6	Haritada yönleri gösterir.

60.

Benzer özellikler	Farklı özellikler	
	Siyasi harita	Fiziki harita
Ülke sınırları iki haritada da vardır.	İl idari sınırları vardır.	Göller gösterilmiştir.
Lejant iki haritada da vardır.		Dağlar gösterilmiştir.
İl merkezleri iki haritada da vardır.		Akarsular gösterilmiştir.
Yön göstergesi iki haritada da vardır.		Koy, körfez burun ve adalar gösterilmiştir.
Çevreleyen denizler iki haritada da gösterilmiştir.		Ovalar, platolar gösterilmiştir.
Büyük göllerde iki haritada vardır.		

61.

Y	Y	D	Y	D
---	---	---	---	---

62.

1	Yarımada
2	Göl
3	Körfez
4	Akarsu
5	Vadi

63.

D	Y	D	Y	D
---	---	---	---	---

74. İç Anadolu Bölgesi, Doğu Anadolu Bölgesi ve Güneyoğu Anadolu Bölgesi

75. a) İklim uzun süreli, hava durumu kısa süreli hava olaylarına göre değerlendirilir.

b) İklim geniş alanda, hava durumu ise daha dar alandaki hava olaylarına göre oluşur.

76. Akdeniz, Karadeniz ve Marmara bölgeleridir.

77. Deprem, erozyon, heyelan (toprak kayması)

sel ve su taşkını, yangın

78. Boş arazileri ağaçlandırmak

79. a) Arazinin eğimli olması

b) Bölgenin bol yağışlı olması

80. Fiziki harita

81. Marmara Bölgesi

82. Doğu Anadolu Bölgesi

83. Karadeniz Bölgesi

84. Akdeniz Bölgesi

85. Doğu Anadolu Bölgesi

86. Maki

87. Orman

88. Bozkır

89. Akdeniz Bölgesinde

90. Marmara Geçiş İklimi

91. Deprem

meb.gov.tr